

Exercitium 13

Infinitivī:

1. afferre, _____ isse, _____ um esse.
2. dūcere _____ isse, _____ um esse.
3. ferre, _____ isse, _____ um esse.
4. facere, _____ isse, _____ um esse.
5. fugere, _____ isse.
6. inclūdere, in _____ isse, in _____ um esse.
7. legere, _____ isse, _____ um esse.
8. mittere, _____ isse, _____ um esse.
9. ostendere, _____ isse.
10. perdere, _____ isse.
11. trādere, _____ isse, _____ um esse.

faciō -iunt

fugiō -iunt

CAPITVLVM VICESIMVM QVARTVM*Lēctiō prīma (versūs 1–51)***Exercitium 1**

1. Mārcus: "Ecce tabula mea. _____ ipse hoc scrīpsī. Nōnne litterae meae pulchrae v_____ dēlectant? Cūr nōn laudor ā v_____?"
2. Iūlius: "N_____ t_____ nōn crēdimus, Mārce. T_____ hoc nōn scrīpsisti."
3. Mārcus: "Cūr v_____ m_____ nōn crēditis? Nōnne m_____ pulchrē scribere putātis?"
4. Iūlius: "Scīmus t_____ foedē scribere! Hae litterae pulchrae ā t_____ scrīptae esse nōn possunt."
5. Mārcus: "Certē ā m_____ scrīptae sunt!" Mārcus 'litterās ā sscrīptās esse' dicit.
6. Iūlius: "N_____ fallere nōn potes. Num t_____ Sextus nōmen est?"
7. Tandem Mārcus fatētur 's_____ tabulās mūtāvisse' neque s_____ excūsāre cōnātur.
8. Iūlius: "Nōnne t_____ pudet ita fēcisse?"
9. Mārcus: "Nōlī m_____ verberāre, pater! Magister m_____ iam bis verberāvit: tergum adhūc m_____ dolet."
10. Mārcus dicit 'tergum adhūc s_____ dolēre.'
11. Mārcus: "Posthāc v_____ pārēbō, pater et māter; id v_____ prōmittō."
12. Iūlius: "Id saepe antehāc n_____ prōmīsistī. Nōn crēdimus t_____ n_____ pāritūrum esse. Discēde ā n_____, puer!"

Cap. XXIV

Lēctiō I

ego nōs
 mē nōs
 mihi nōbīs
 (ā) mē (ā) nōbīs

tū vōs
 tē vōs
 tibi vōbīs
 (ā) tē (ā) vōbīs

–
 sē

sibi
 (ā) sē

Exercitium 2

1. Puer _____ [= aeger] in lectō sē _____ nec dormire potest sive in _____ dextrō cubat sive in latere _____ [= sinistrō].
2. Puer surgere cōnātur, sed _____ [= statim] in lectō _____.
3. Pēs _____ [= rūsus] dolēre incipit: propter _____ puer surgere nōn potest.
4. Quīntus _____ quod pedēs nōn _____ [= aequī], sed _____ sunt.
5. Omnia quiēta sunt, nullus _____ auditur, avēs nōn canunt, quia tempestāte magnā et _____ territae sunt.
6. At _____ silentium clāmōre et _____ māximō rumpitur!
7. Mārcus enim clāmāre ac forem _____ [= pulsāre] incipit.
8. Cūr Mārcus ita clāmat foremque tam _____ percutit?

aegrōtus
 aliter
 continuō
 convertere
 cupere
 dēnuō
 dolor
 etsī
 flēre
 frangere
 ignorāre
 impār

intus
iūxtā
laevus
latus
mīrārī
nōscere
os ossa
pār
patī
percutere
recumbere
sonus
strepitus
subitō
subitus
valdē

īnf. imp.
-rī/-ī -re/-ere

- [1] -ārī -āre!
[2] -ērī -ēre!
[3] -ī -ere!
[4] -īrī -īre!

Lēctiō II

~erat	~erant
≈us erat	≈ī erant
≈a	≈ae
≈um	≈a

9. Ita Mārcus inclūsus forem _____ cōnātur, neque enim _____
[= aliō modō] ē cubiculō exīre potest.
10. Cubiculum Mārcī _____ cubiculum Quīntī situm est.
11. Quīntus _____ crūris frāctum esse putat, sed Syra dīcit 'omnia _____
eius integra esse.'
12. Nōn decet puerum Rōmānum _____ [= lacrimāre], _____
[= quam-quam] gravem dolōrem _____ .
13. Quīntus _____ [= nescit] Mārcum ā Sextō pulsātum esse.
14. Quīntus enim _____ [↔ forīs] in lectō cubāns nihil _____
potest, etsī omnia scīre _____ [= vult].

Exercitium 3

- Quiētēne iacet Quīntus in lectō? ...
- Cūr dormīre nōn potest? ...
- Quid puer facere cōnātur? ...
- Quid mīrātur Quīntus? ...
- Uter pēs māior est? ...
- Cūr avēs in hortō silent? ...
- Quō sonō silentium rumpitur? ...
- Unde venit ille strepitus? ...
- Quem vocat Quīntus? ...
- Quid dīcit Quīntus dē pede suō aegrō? ...
- Estne frāctum crūs eius? ...
- Quārē Quīntus flēre incipit? ...
- Quid agunt aliī puerī, dum Quīntus intus cubat? ...
- Mārcusne cum aliīs puerīs lūdit? ...
- Cūr Quīntus ignōrat Mārcum inclūsum esse? ...

Exercitium 4

Exemplum: Iūlius servum sē opperīrī iubet: "Opperīre mē, serve!"

Iūlius servum sē sequī iubet: "Sequere mē, serve!"

- Syra Quīntum laetārī iubet: "Laet _____, Quīnte!"
- Quīntus Syram sē cōnsōl _____ et sēcum loqu _____ iubet: "Cōnsōl _____
mē, Syra! Loqu _____ mēcum!"
- Mēdus Lȳdiam sē comit _____ iubet: "Comit _____ mē, Lȳdia!"
- Nauta Mēdum caelum intu _____ iubet: "Intu _____ caelum!"
- Mēdus nautam ventum secundum opper _____ iubet: "Ventum secundum
opper _____, nauta!"

Lēctiō secunda (versūs 52–117)

Exercitium 5

- Mārcus ē lūdō rediēns ūmidus erat, quod per imbrem ambul _____ et
sordidus quod humī iac _____ .
- Puerī enim pugn _____, et Mārcus et Sextus humī iac _____ .
- Sextus Mārcum puls _____ et ā Mārcō et Titō puls _____ erat.
- Puerī ā magistrō verber _____ erant, quod in lūdō dorm _____ .
- Māter Mārcum discipulum improbum fuisse nesciēbat, neque enim
lēg _____ litterās quās magister scrips _____ .
- Aemilia virgō remittēbat flōrēs quōs Iūlius eī mīs _____ .
- Ancilla gaudēbat quod ā dominō laud _____ erat.
- Ancillae gaudēbant quod ā dominō laud _____ erant.
- Etsī pēs dolēbat, os frāct _____ nōn erat.

Exercitium 6

1. Herī Mēdus Mārcum ad lūdum comit_____ est.
2. Tabellārius canem iānitōris ver_____ est [= timuit].
3. Mēdus Lȳdiam ōscul_____ est et Lȳdia Mēdum ōscul_____ est.
4. Syra Quīntum mortuum esse arbitr_____ est [= putāvit].
5. Parentēs filiam lacrimantem cōnsōl_____ sunt.
6. Syra: "Tūne ē lectō surgere cōn_____ es, Quīnte?"
7. Quīntus fatētur 'sē surgere cōn_____ esse': "Surgere cōn_____ sum."
8. Mārcus tabulam Sextī 'suam esse' dīxit: ita puer ment_____ est.
9. Falsa sunt omnia quae Mārcus locūt_____ est.
10. Tandem Mārcus 'sē ment_____ esse' fass_____ est: "Ment_____ sum, pater. Falsa sunt omnia quae locūt_____ sum."
11. Servi: "Semper vērūm locūt_____ sumus: numquam ment_____ sumus."
12. Servi dīcunt 'sē semper vērūm locūt_____ esse nec umquam ment_____ esse.'

≈us	sum	≈ī	sumus
≈a	es	≈ae	estis
	est		sunt

≈um	esse
≈am	
≈ōs	
≈ās	

Exercitium 7

1. Mārcus ā patre verberātus nōn est, quia iam verberāt_____ ā magistrō, sed in cubiculum inclūsus est.
2. Puer enim nōn modo malus discipulus fu_____ et in lūdō dormīv_____, sed etiam in viā pugnāv_____ et falsum dīx_____ (= mentīt_____).
3. Mārcus: "Tū mē in cubiculum inclūsistī, pater, etsī iam ā magistrō verberāt_____ ! Nōnne satis pūnīt_____ ā magistrō?"
4. Iūlius: "Ego tē inclūsī, etsī iam ā magistrō verberāt_____, quia nōn modo malus discipulus fu_____ et in lūdō dormīv_____, sed etiam in viā pugnāv_____ ac falsum dīx_____. Certē nōn satis pūnīt_____ ā magistrō!"
5. Mārcus (ad Quīntum): "Pater mē in cubiculum inclūsit, quia nōn solum malus discipulus fu_____ et in lūdō dormīv_____, sed etiam in viā pugnāv_____ ac falsum dīx_____."
6. Herī magister puerōs verberāvit, quia malī discipulī fu_____ et in lūdō dormīv_____.
7. Malī discipulī bonīs: "Herī magister nōs verberāvit, quia malī discipulī fu_____ et in lūdō dormīv_____ ; at vōs laudāvit, quia bonī discipulī fu_____ atque omnia verba eius audīv_____."
8. Mārcus et Titus Sextum pulsāvērunt, quia ab eō 'barbarī' appellāt_____.
9. Iūlius: "Cūr Sextum pulsāvistis? Vōsne ab eō pulsāt_____?"
10. Mārcus: "Sextum pulsāvimus, quod ab eō 'barbarī' appellāt_____."

~eram	~erāmus
~erās	~erātis
~erat	~erant

≈us	eram	≈ī	erāmus
≈a	erās	≈ae	erātis
	erat		erant

Exercitium 8

Exempla: Pater prūdentior est filiō = Pater prūdentior est quam filius.

Leōne fortior = fortior quam leō.

1. Digitus quārtus minor est dīgit_____ medi_____ [= quam digitus medius].
2. Mōns Aetna altior est mont_____ Vesuvi_____ [= quam mōns Vesuvius].
3. Via Appia cēter_____ vi_____ longior est [= longior est quam cēterae viae].
4. Quae dea Vener_____ pulchrior est [= pulchrior est quam Venus]?
5. Quod ōrnāmentum pulchrius est ānul_____ gemmāt_____ ?
6. Nūllus discipulus Mārc_____ pigrior est.
7. Canis iānitōris lup_____ ferōcior est.
8. Toga Mārcī niv_____ candidior erat.
9. Nūllum mare māius est ōcean_____.
10. Nūlla stēlla sōl_____ clārior est.

*ablātivus
comparātiōnis*

(comparātiō -ōnis f
< comparāre)